

Kuntien työskentelyn purku

Maarit Kairala

eSosiaalityön maisterikoulutus -hanke,
projektipäällikkö/ yliopisto-opettaja

Maarit Kairala marit.kairala@ulapland.fi

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

- **Miten kunnat varautuvat kansalliseen tietojärjestelmään?**
- **Miten olette ratkaisseet erilaisten suunnitelmien yhteensopivuuden?**
- **Onko tavoite yksi suunnitelma?**
- **Osa saamistani suunnitelmista oli kotihoiton suunnitelmia? Onko tarkoitus vahvistaa niissä kuntouttavaa työtettä?**
- **Jos on erikseen kuntoutussuunnitelma, miten se sopii yhteen muiden suunnitelmien kanssa?**

Tarkastelunäkökulmia:

- **Kokonaisvaltaisuus: fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen ulottuvuus sekä ympäristö**
- **Vanhuksen tavoitteiden, odotusten, tarpeiden näkyminen lomakkeessa**
- **Miten kuntouttava työote, kuntoutus on osa suunnitelmaa**
- **Onko suunnitelmassa jotain liikaa/ puuttuuko jotain?**
- **Onko suunnitelman kieli sellaista, että vanhus ymmärtää sen?**
- **Monialaisuus, moniammatillisuus?**
- **Miten muut palvelut, 3. sektori tai vanhuksen läheisten osallisuus näkyy suunnitelmassa?**

Mitkä ovat oman kuntanne hoito- ja palvelusuunnitelmassa:

- 1) Kolme hyvää asiaa, jotka toimivat**
- 2) Kolme kehitettävää asiaa**

Hopasun / palvelusuunnitelman tarkoitus:

Toimia siten, että kokonaisvaltaisesti ja vanhuskeskeisesti keskustellaan vanhuksen kanssa, tuetaan eri keinoin ja kirjataan samalla asioita suunnitelmaa varten? Lomake on väline.

Asiakasta ei vain kuunnella vaan hänen kanssaan rakennetaan yhdessä suunnitelmaa yhdistämällä vanhuksen ja eri ammattilaisten tieto, pohtimalla yhdessä eri vaihtoehtoja. Kumppanuus ja tasa-arvo. Kohtaamisen tärkeys

- **Toimiiko lomake ammattilaisten tarkistuslistana ja tiedonkeruun välineenä, jotta ammattilaiset voivat toimia. Kenen tietoa ja mitä tietoa kerätään/ tarvitaan? Kun tietoa kerätään niin mitä tehdään niille asioille, jotka ovat ongelmallisia?**

VAI

- **Tukeeko lomake vanhusta jatkamaan sellaista elämää, jota hän pitää hyvänä? Vanhus on toimija, joka päättää omasta elämästään. Näkyykö lomakkeissa vanhuksen mielipiteet, tavoitteet, suunnitelmat, odotukset palveluille, omatoimisuuden tukeminen, vastuu?**

Tavoitteiden realisointi toiminnaksi:

- Vanhuksen tavoitteet? Motiivi, sitoutuminen, vastuu
- Pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteet, muutostavoitteet ja ylläpitotavoitteet
- Tavoitteiden merkitys vanhukselle, realistisuus, konkreettisuus
- Mitä asiakas tarvitsee tavoitteiden toteuttamiseksi?
aineellista apua, neuvontaa, opastusta, palvelujen ja apujen kokonaisuutta, ihmissuhteita, verkostoja, vuorovaikutusta, mielekästä toimintaa, sisältöä arkeen, kanssakulkijaa, paneutuvaa työskentelyä

Vanhuksen tavoitteena on käydä ulkona pari kertaa viikossa:

- **Vanhuksen vastuu, sitoutuminen**
- **Merkitys vanhukselle: saa voimaa luonnosta ja haluaa tavata ihmisiä, nähdä mitä ulkona tapahtuu**
- **Vaihtoehdot, joista keskustellaan: omainen käyttää ulkona, hankitaan hyvät kengät ja huolehditaan että kulku on mahdollista, portaat, vapaaehtoistyöntekijä jollei omainen suostu**
- **Sovitetaan toimenpiteistä: omainen huolehtii kengistä, asunnon muutostöillä portaat esteettömiksi, omainen sitoutuu kaveriksi**

Kieli voimavaroja korostava, ratkaisua etsivä, korostaa vanhuksen tavoitteita ym. Tulevaisuuteen suuntautuva ei toteava

- **Mistä asioista selviät arjessa?**
- **Missä asioissa tarvitset tukea?**
- **miten olet aikaisemmin selvinnyt?**
miten asian tehdä toisin kuin aikaisemmin
kuka voisi auttaa lähiverkostossa
miten palvelut voivat tukea

Ei todeta asioita vaan keskustellaan mitä voi tehdä.

Käsitteet vanhuksen elämästä? Ei tukiverkosto vaan läheisten tuki, kuka auttaa? Ei voimavarat vaan mikä auttaa sinua jaksamaan, tukee selviytymistä, tuo iloa?

Lomakkeen kysymykset/ liian niukat?

- **Laajat kokonaisuudet jokainen työntekijä tulkitsee erilailla oman ammattinsa näkökulmasta? Esim. elämänkulku ja voimavarat TAI pienet asiat: varpaankynsien leikkaaminen oma kysymys? Missä keskitie?**
- **Kysely: Pukeutuminen _ pukeutuu itse __ autettava. Mistä tiedän puenko kokonaan vai autanko vain sukien laitossa? Vaihtoehtojen hakeminen, jotta vanhus voi tehdä itsenäisesti**

Monialaisuus/moniammatillisuus

- Eri toimijoiden näkökulmat ja osaaminen esille keskustelussa
- Tuloksena mahdollisuus vastata kokonaisvaltaisemmin moniongelmaisten asiakkaiden tarpeisiin
- Palvelusuunnitelmaan eri toimijoiden tehtävät ja yhteystiedot
- Vanhuksen ohjaus sellaisiin palveluihin, joita julkinen sektori ei tuota (näkyville suunnitelmaan)
- Omaisten ja läheisten osuus
- Vanhustyön palveluiden yhteistyö muiden ammattilaisten kanssa (esim. päihde- ja mielenteveystyö)
- Vastuuhenkilö

Vanhuskeskeinen palvelusuunnitelma johtaa vanhuskeskeiseen asiakasprosessiin

- **Ehkäisevä työ, Asiakkaaksi valikoituminen**
- **Tarpeiden selvittäminen /arviointi (mihin tietoon perustuu, kenen tietoon: mittarit vai vanhuksen kokemustieto)**
- **Vastuuhenkilön nimeäminen**
- **Palvelusuunnitelman ja –päätösten tekeminen**
- **Toteuttamisvaihe: eri toimijoiden tehtävät joiden avulla pyritään kokonaisvaltaisesti tavoitteisiin**
- **Kirjaaminen (näkykö vanhuksen ääni, suunnitelman toteuttaminen**
- **Palvelusuunnitelman (prosessin) arviointi**
- **Tilanteen muuttuminen johtaa uuteen prosessiin**

- **Toimiiko oman kuntanne hoito- ja palvelusuunnitelma asiakasprosessia ohjaavana välineenä?
Hyvät käytännöt/kehitettävät asiat?**

Reflektio ja työntekijöiden oman työn kehittäminen:

- **Asiakasprosessi ei ole lineaarinen: tavoite, toteutus, arviointi vaan prosessi, joka elää ja muuntuu koko ajan**
- **Kokeilkaa palvelusuunnitelmaa ja tarkastelkaa sekä omaa työtänne, että monialaisen työn toteutumista suhteessa tavoitteisiin: toteutuuko kokonaisvaltaisuus, vanhuskeskeisyys, jne.**
- **Miten oma toimintasi vaikuttaa vanhuksen elämään? Miten eri toimijoiden yhdistetty toiminta vaikuttaa vanhuksen elämään? Miten saatte palautetta?**
- **Miten vanhus arvioi ammattilaisten toiminnan vaikutuksia omaan elämäänsä?**

- Hyvä me 😊 Tästä on hyvä jatkaa 😊
- Kiitos kaikille, että olen saanut olla kanssanne kappaleen matkaa!

